

ร่างพระราชบัญญัติการบริหารงาน และการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ.

ก. ประวัติ ความเป็นมา และสถานะของร่างพระราชบัญญัติ ณ ปัจจุบัน*

ร่างพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. เสนอโดยคณะรัฐมนตรี (ชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี) โดยได้รับการบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๒ ซึ่งที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. ในวาระที่หนึ่ง และลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไว้พิจารณา และตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง มีจำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณา โดยมีกำหนดการแปรญัตติภายใน ๗ วัน และที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้คณะกรรมการวิสามัญฯ พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติมีมติตั้งคณะกรรมการวิสามัญฯ ชุดนี้

ปัจจุบันร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาในวาระที่สองของคณะกรรมการวิสามัญฯ

ข. หลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล

เหตุผล

ปัจจุบันเทคโนโลยีได้มีความก้าวหน้าและเป็นส่วนหนึ่งในวิถีชีวิตและการประกอบธุรกิจของประชาชน ซึ่งในการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐที่ผ่านมายังมิได้นำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนได้อย่างเต็มที่ และโดยที่

*ข้อมูล ณ วันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๒.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้มีการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน โดยให้มีการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารราชการแผ่นดินและการจัดทำบริการสาธารณะ และให้มีการบูรณาการฐานข้อมูลของหน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงานเข้าด้วยกัน เพื่อให้เป็นระบบข้อมูล เพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดินและเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน สมควรให้มีกฎหมายในการขับเคลื่อนให้เกิดการปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดิน และการบริการประชาชนตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ และเพื่อยกระดับการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐให้อยู่ในระบบดิจิทัล อันจะนำไปสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัลที่มีระบบการทำงาน และข้อมูลเชื่อมโยงกันระหว่างหน่วยงานของรัฐอย่างมั่นคงปลอดภัย มีประสิทธิภาพ รวดเร็ว เปิดเผย และโปร่งใส รวมทั้งประชาชนได้รับความสะดวกในการรับบริการและสามารถตรวจสอบการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐได้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ก. สาระสำคัญโดยสรุป

๑) บทนิยาม (ร่างมาตรา ๓)

ในพระราชบัญญัตินี้

“ดิจิทัล” หมายความว่า เทคโนโลยีที่ใช้วิธีการนำสัญลักษณ์ศูนย์และหนึ่ง หรือสัญลักษณ์อื่นมาแทนค่าสิ่งทั้งปวง เพื่อสร้างหรือก่อให้เกิดระบบการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐสำหรับใช้ประโยชน์ต่าง ๆ และให้หมายความรวมถึงเทคโนโลยีรูปแบบอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน องค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ หน่วยงานอิสระของรัฐ และให้หมายความรวมถึงสถาบันอุดมศึกษาเอกชน นิติบุคคล คณะบุคคล หรือบุคคล ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ดำเนินงานของรัฐไม่ว่าการใด ๆ

“แผนพัฒนาระบบรัฐบาลดิจิทัล” หมายความว่า แผนการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล

“คณะกรรมการพัฒนาระบบรัฐบาลดิจิทัล” หมายความว่า คณะกรรมการการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล

“กรรมการพัฒนาระบบรัฐบาลดิจิทัล” หมายความว่า กรรมการการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

๒) ผู้รักษาการตามกฎหมาย (ร่างมาตรา ๑๘)

กำหนดให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

๓) การบริหารงานและจัดทำบริการสาธารณะในรูปแบบของเทคโนโลยีดิจิทัล

(ร่างมาตรา ๔ วรรคแรก)

เพื่อให้การบริหารงานภาครัฐและการจัดทำบริการสาธารณะเป็นไปด้วยความสะดวก รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และตอบสนองต่อการให้บริการและการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ให้นำหน่วยงานของรัฐจัดให้มีการบริหารงานและการจัดทำบริการสาธารณะในรูปแบบของเทคโนโลยีดิจิทัล โดยมีการบริหารจัดการและการบูรณาการข้อมูลภาครัฐและการทำงาน ให้มีความสอดคล้องกัน และเชื่อมโยงเข้าด้วยกันอย่างมั่นคงปลอดภัยและมีธรรมาภิบาล โดยมุ่งหมายในการเพิ่มประสิทธิภาพ และอำนวยความสะดวกในการให้บริการประชาชน และในการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐต่อสาธารณะและสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

๔) วัตถุประสงค์ของการบริหารงานและการจัดทำบริการสาธารณะในรูปแบบของเทคโนโลยีดิจิทัล (ร่างมาตรา ๔ วรรคสอง)

ในการดำเนินการดังกล่าว อย่างน้อยต้องเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

(๔.๑) การนำระบบดิจิทัลที่เหมาะสมมาใช้ในการบริหารและการให้บริการของหน่วยงานของรัฐทุกแห่ง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและให้มีการใช้ระบบดิจิทัลอย่างคุ้มค่าและเต็มศักยภาพ

(๔.๒) การพัฒนามาตรฐาน หลักเกณฑ์ และวิธีการเกี่ยวกับระบบดิจิทัล เพื่อสร้างและพัฒนากระบวนการทำงานของหน่วยงานของรัฐให้มีความสอดคล้องและเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกัน มีการบูรณาการและสามารถทำงานร่วมกันอย่างเป็นเอกภาพ เกิดการพัฒนาการบริการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพและนำไปสู่การบริหารราชการและการบริการประชาชนแบบบูรณาการ

(๔.๓) การสร้างระบบความมั่นคงปลอดภัยในการใช้ระบบดิจิทัลและมาตรการปกป้องคุ้มครองข้อมูลที่อาจกระทบถึงความมั่นคงหรือความเป็นส่วนตัวของประชาชนที่มีความพร้อมใช้และน่าเชื่อถือ

(๔.๔) การเปิดเผยข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะที่หน่วยงานของรัฐจัดทำและครอบครองผ่านช่องทางระบบดิจิทัล เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมและตรวจสอบการดำเนินงานของรัฐ และสามารถนำข้อมูลไปพัฒนาบริการและนวัตกรรมที่จะเป็นประโยชน์ต่อประเทศในด้านต่าง ๆ

(๔.๕) การรักษาวินัยการเงินการคลังภาครัฐและเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้จ่ายงบประมาณ ให้เกิดความคุ้มค่าและเป็นไปตามเป้าหมาย โดยมีการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินความคุ้มค่าในการดำเนินงานเพื่อให้เป็นไปตามการบริหารงานภาครัฐและการจัดทำบริการสาธารณะผ่านระบบดิจิทัล

๕) แผนพัฒนาระบบรัฐบาลดิจิทัล (ร่างมาตรา ๕)

กำหนดให้มีแผนพัฒนาระบบรัฐบาลดิจิทัลเพื่อกำหนดกรอบและทิศทางการบริหารงานภาครัฐและการจัดทำบริการสาธารณะในรูปแบบของเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการพัฒนาประเทศ มีการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกันระหว่างหน่วยงานของรัฐ และมีกรอบการพัฒนาและแผนการดำเนินงานของประเทศ โดยสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ตามข้อ ๔ ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนระดับชาติที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ในแผนพัฒนาระบบรัฐบาลดิจิทัล อาจกำหนดให้หน่วยงานของรัฐที่มีภารกิจเกี่ยวข้องกันจัดทำ

ระบบบูรณาการข้อมูลดิจิทัลระหว่างกัน และกำหนดรายชื่อหน่วยงานของรัฐที่ต้องเผยแพร่ข้อมูลที่ศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐไว้ด้วยได้ อย่างไรก็ตาม เมื่อมีการประกาศใช้แผนพัฒนาระบบรัฐบาลดิจิทัลแล้วให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการตามแผนดังกล่าวและต้องจัดทำหรือปรับปรุงแผนปฏิบัติการหรือแผนงานของหน่วยงานของรัฐให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาระบบรัฐบาลดิจิทัล พร้อมทั้งส่งแผนปฏิบัติการหรือแผนงานดังกล่าวให้สำนักงานทราบด้วย

๖) คณะกรรมการพัฒนาระบบรัฐบาลดิจิทัล (ร่างมาตรา ๖)

กำหนดให้มีคณะกรรมการพัฒนาระบบรัฐบาลดิจิทัล ประกอบด้วย

(๖.๑) นายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ

(๖.๒) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ เป็นกรรมการ

(๖.๓) กรรมการอื่นจำนวน ๕ คน ซึ่งมาจากกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ คณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล และคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ ซึ่งคณะกรรมการดังกล่าวมอบหมายคณะละ ๑ คน เป็นกรรมการ โดยให้ผู้อำนวยการสำนักงานทำหน้าที่กรรมการและเลขานุการ และอาจแต่งตั้งผู้ปฏิบัติงาน ในสำนักงาน เป็นผู้ช่วยเลขานุการได้ไม่เกิน ๒ คน

ทั้งนี้ กรรมการตาม (๖.๓) หากพ้นจากการเป็นกรรมการหรือต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่ในคณะกรรมการที่ตนได้รับมอบหมาย รวมถึงให้พ้นจากการเป็นกรรมการพัฒนาระบบรัฐบาลดิจิทัลด้วยในกรณีที่มีเหตุไม่ว่าด้วยประการใด ๆ อันทำให้ไม่มีกรรมการตาม (๖.๑) (๖.๒) หรือ (๖.๓) ในตำแหน่งใด ให้คณะกรรมการพัฒนาระบบรัฐบาลดิจิทัลประกอบด้วยกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ เว้นแต่มีกรรมการไม่ถึงกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด

อย่างไรก็ตาม การปฏิบัติหน้าที่และการประชุมของคณะกรรมการพัฒนาระบบรัฐบาลดิจิทัล ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการพัฒนาระบบรัฐบาลดิจิทัลกำหนด ในกรณีที่คณะกรรมการพัฒนาระบบรัฐบาลดิจิทัลยังไม่ได้กำหนดเกี่ยวกับการประชุมในเรื่องใดให้นำบทบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองในเรื่องนั้นมาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะกรรมการพัฒนาระบบรัฐบาลดิจิทัลโดยอนุโลม

๗) หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการพัฒนาระบบรัฐบาลดิจิทัล (ร่างมาตรา ๗)

กำหนดให้คณะกรรมการพัฒนาระบบรัฐบาลดิจิทัลมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๗.๑) จัดทำแผนพัฒนาระบบรัฐบาลดิจิทัล ตามข้อ ๕) เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ

(๗.๒) จัดทำมาตรฐานและหลักเกณฑ์เกี่ยวกับระบบดิจิทัลเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ตามข้อ ๔) และตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

(๗.๓) กำหนดนโยบายและแนวทางการพัฒนาศักยภาพบุคลากรภาครัฐเพื่อประโยชน์ในการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล

(๗.๔) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในการจัดให้มีหรือปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ตามข้อ ๔)

(๗.๕) ให้คำแนะนำหรือข้อเสนอแนะแก่หน่วยงานของรัฐในการดำเนินการตามแผนพัฒนาระบบรัฐบาลดิจิทัล และตามพระราชบัญญัตินี้

(๗.๖) กำกับและติดตามให้หน่วยงานของรัฐมีการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนพัฒนาระบบรัฐบาลดิจิทัล รวมทั้งเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้มีการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ เป้าหมาย และโครงการในแผนดังกล่าว

(๗.๗) กำกับและติดตามการดำเนินงานของศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกลางแห่งชาติ และศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐ

(๗.๘) ออกระเบียบหรือประกาศเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๗.๙) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่นายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย หรือตามที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการพัฒนาระบบรัฐบาลดิจิทัล

เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานตามบทบัญญัติข้างต้น คณะกรรมการพัฒนาระบบรัฐบาลดิจิทัลอาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือบุคคลใดเพื่อปฏิบัติตามที่คณะกรรมการพัฒนาระบบรัฐบาลดิจิทัลมอบหมาย ทั้งนี้ แผนพัฒนาระบบรัฐบาลดิจิทัลตาม (๗.๑) และการออกมาตรฐานและหลักเกณฑ์ตาม (๗.๒) และระเบียบหรือประกาศตาม (๗.๘) เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

๘) ค่าตอบแทนกรรมการ อนุกรรมการ และบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้ง (ร่างมาตรา ๘)

กำหนดให้ประธานกรรมการพัฒนาระบบรัฐบาลดิจิทัล กรรมการพัฒนาระบบรัฐบาลดิจิทัล หรืออนุกรรมการและบุคคลซึ่งคณะกรรมการพัฒนาระบบรัฐบาลดิจิทัลแต่งตั้ง ได้รับเบี้ยประชุมหรือค่าตอบแทนตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

๙) หน้าที่ของสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) (ร่างมาตรา ๙)

กำหนดให้สำนักงานทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกลางในการอำนวยความสะดวก และส่งเสริมการดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล และทำหน้าที่อำนวยความสะดวกและสนับสนุนการปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการพัฒนาระบบรัฐบาลดิจิทัลมอบหมาย รวมทั้งรับผิดชอบงานธุรการและวิชาการของคณะกรรมการพัฒนาระบบรัฐบาลดิจิทัล และให้สำนักงานดำเนินการดังต่อไปนี้ด้วย

(๙.๑) จัดทำร่างแผนพัฒนาระบบรัฐบาลดิจิทัลตามแนวทางที่คณะกรรมการพัฒนาระบบรัฐบาลดิจิทัลกำหนด และร่างมาตรฐานและหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๗ (๒) เสนอคณะกรรมการพัฒนาระบบรัฐบาลดิจิทัล

(๙.๒) ประธานงาน แนะนำ และให้ความช่วยเหลือแก่หน่วยงานของรัฐในการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนพัฒนาระบบรัฐบาลดิจิทัลตามมาตรา ๗ (๑) และมาตรฐานและหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๗ (๒) และตามพระราชบัญญัตินี้

(๙.๓) สํารวจ เก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ และวิจัย เพื่อจัดทำตัวชี้วัด ดัชนี สนับสนุนการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัลเสนอต่อคณะกรรมการพัฒนาระบบรัฐบาลดิจิทัล

(๙.๔) ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาระบบรัฐบาลดิจิทัลตาม (๗.๑) มาตรฐานและหลักเกณฑ์ (๗.๒) และแผนปฏิบัติการหรือแผนงานของหน่วยงานของรัฐตามข้อ ๕) เพื่อรายงานผลต่อคณะกรรมการพัฒนาระบบรัฐบาลดิจิทัล

(๙.๕) จัดทำระบบบริการดิจิทัลภาครัฐแบบเบ็ดเสร็จที่เชื่อมโยงไปยังการให้บริการผ่านระบบดิจิทัลของหน่วยงานของรัฐต่าง ๆ

(๙.๖) ส่งเสริมและสนับสนุนการให้บริการทางวิชาการและความรู้เกี่ยวกับระบบดิจิทัลเพื่อยกระดับทักษะความรู้ความสามารถของเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ และดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

(๙.๗) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะรัฐมนตรีและคณะกรรมการพัฒนาระบบรัฐบาลดิจิทัลกำหนด

ในการดำเนินการตาม (๙.๕) ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการให้มีการรองรับการเชื่อมโยงดังกล่าวเพื่ออำนวยความสะดวกให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และมั่นคงปลอดภัยด้วย

๑๐) แนวทางการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ (ร่างมาตรา ๑๐)

เพื่อให้การบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล เป็นไปตามวัตถุประสงค์ข้อ ๔) ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑๐.๑) จัดทำข้อมูลตามภารกิจให้อยู่ในรูปแบบข้อมูลดิจิทัล โดยเป็นข้อมูลที่มีความสมบูรณ์ เชื่อถือได้ และสามารถใช้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งข้อมูลดิจิทัลนั้นต้องมีความถูกต้องและเป็นปัจจุบัน สามารถแลกเปลี่ยนและเชื่อมโยงกับหน่วยงานของรัฐอื่นและนำไปประมวลผลต่อไปได้

(๑๐.๒) จัดทำกระบวนการหรือการดำเนินงานทางดิจิทัลเพื่อการบริหารราชการแผ่นดิน และการให้บริการประชาชน กระบวนการหรือการดำเนินงานทางดิจิทัลนั้นต้องทำงานร่วมกันได้ตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการพัฒนาระบบรัฐบาลดิจิทัลกำหนด เพื่อให้มีความสอดคล้องและเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานของรัฐอื่นได้ โดยมุ่งเน้นถึงการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนที่เป็นไปตามมาตรฐานและมีการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานของรัฐเป็นสำคัญ

(๑๐.๓) จัดให้มีระบบการชำระเงินทางดิจิทัลอีกช่องทางหนึ่ง กรณีที่มีกฎหมายกำหนด ให้หน่วยงานของรัฐสามารถเรียกเก็บเงินค่าธรรมเนียม ค่าบริการ ค่าปรับ หรือค่าใช้จ่ายอื่นใดจากประชาชนจากการให้บริการของหน่วยงานของรัฐนั้น

(๑๐.๔) จัดให้มีระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัล เพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกในการบริการประชาชน

(๑๐.๕) จัดให้มีมาตรการหรือระบบรักษาความมั่นคงปลอดภัยในการเข้าสู่บริการดิจิทัล ของหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้มีความพร้อมใช้ น่าเชื่อถือ และสามารถตรวจสอบได้ โดยอย่างน้อย ต้องจัดให้มีระบบป้องกันหรือรับมือกับภัยคุกคามหรือความเสี่ยงทางไซเบอร์

(๑๐.๖) จัดให้มีการพัฒนาทักษะบุคลากรภาครัฐให้มีความรู้ความสามารถในการดำเนินงานด้านการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล

(๑๐.๗) ให้มีการทบทวนและประเมินแผนการดำเนินงาน นโยบาย และแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัลของหน่วยงานของรัฐอย่างน้อย ปีละ ๑ ครั้ง

การจัดทำหรือแปลงข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบข้อมูลดิจิทัลตาม (๑๐.๑) ให้เป็นไปตาม มาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการพัฒนาระบบรัฐบาลดิจิทัลกำหนด ทั้งนี้ กรณีหน่วยงาน ของรัฐจะจัดทำข้อมูลดิจิทัลตาม (๑๐.๑) เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานของหน่วยงานของตน หากมีหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นได้จัดทำหรือรวบรวมข้อมูลดิจิทัลนั้นไว้แล้ว ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ให้หน่วยงานของรัฐดังกล่าวจัดให้มีการแลกเปลี่ยนและเชื่อมโยง ข้อมูลดิจิทัลนั้นระหว่างกัน โดยไม่ จำต้องจัดทำข้อมูลขึ้นใหม่ทั้งหมด

๑๑) การแลกเปลี่ยนหรือเชื่อมโยงข้อมูลดิจิทัล (ร่างมาตรา ๑๑)

เพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดินและการให้บริการประชาชน ให้หน่วยงาน ของรัฐจัดให้มีการแลกเปลี่ยนหรือเชื่อมโยงข้อมูลดิจิทัลที่มีการจัดทำและครอบครองตามที่หน่วยงาน ของรัฐแห่งอื่นร้องขอ ในกรณีหน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษาเอกชน นิติบุคคล คณะบุคคล หรือบุคคล ซึ่งมีอำนาจดำเนินงานของรัฐจะดำเนินการร้องขอข้อมูลดังกล่าว นอกจากต้องปฏิบัติตาม กฎหมาย กฎ ระเบียบของหน่วยงานของรัฐเจ้าของข้อมูลแล้ว คณะกรรมการพัฒนา ระบบรัฐบาลดิจิทัล จะกำหนดเงื่อนไขให้หน่วยงานดังกล่าวต้องปฏิบัติตามด้วยก็ได้

๑๒) หน้าที่ของหน่วยงานของรัฐผู้รับข้อมูลดิจิทัล (ร่างมาตรา ๑๒)

หน่วยงานของรัฐผู้รับข้อมูลดิจิทัลตามข้อ ๑๑) ต้องดูแลรักษาข้อมูลและใช้ข้อมูลตาม อำนาจหน้าที่ของตน และไม่ดำเนินการแก้ไข ปรับเปลี่ยน หรือลบข้อมูล โดยทำด้วยประการใดให้สาระ สำคัญของข้อมูลดังกล่าวผิดจากความเป็นจริง ทั้งนี้ ต้องจัดให้มีมาตรการรักษาความปลอดภัยของข้อมูล และมาตรการป้องกันมิให้ข้อมูลถูกเปิดเผย ลอกเลียน แก้ไข ปรับเปลี่ยน ทำให้เสียหาย หรือถูกทำลาย โดยมีขอบหรือโดยไม่ได้รับอนุญาต

๑๓) การกำหนดแนวทางและมาตรฐานเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐ (ร่างมาตรา ๑๓)

กำหนดให้คณะกรรมการพัฒนาระบบรัฐบาลดิจิทัลกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และ เงื่อนไขในการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐตามข้อ ๑๑) และข้อ ๑๒) ให้เป็นไปในแนวทางและ มาตรฐานเดียวกัน โดยคำนึงถึงธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐเป็นสำคัญ

๑๔) ศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกลางแห่งชาติ (ร่างมาตรา ๑๔)

กำหนดให้มีศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกลางแห่งชาติในสำนักงาน ทำหน้าที่ในการประสานและสนับสนุนการแลกเปลี่ยนข้อมูลและเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการแลกเปลี่ยนข้อมูลดิจิทัลและทะเบียนดิจิทัลระหว่างหน่วยงานของรัฐ เพื่ออำนวยความสะดวกในการให้บริการประชาชนและการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐผ่านระบบดิจิทัล และดำเนินการในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายและมาตรฐานเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนและเชื่อมโยงข้อมูลดิจิทัลเสนอต่อคณะกรรมการพัฒนาระบบรัฐบาลดิจิทัลให้ความเห็นชอบ

(๒) ประสานและให้ความช่วยเหลือแก่หน่วยงานของรัฐในการแลกเปลี่ยน และเชื่อมโยงข้อมูลดิจิทัลระหว่างกัน รวมทั้งกำกับติดตามให้การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปในแนวทาง และมาตรฐานเดียวกัน ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการพัฒนาระบบรัฐบาลดิจิทัลกำหนดตามข้อ ๑๓)

(๓) จัดทำคำอธิบายชุดข้อมูลดิจิทัลของภาครัฐ และจัดเก็บบันทึกหลักฐานของการแลกเปลี่ยนและเชื่อมโยงข้อมูลดิจิทัล

๑๕) การเชื่อมโยงหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลส่วนบุคคลระหว่างหน่วยงานของรัฐ (ร่างมาตรา ๑๕)

ภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐได้มาซึ่งข้อมูลส่วนบุคคลหรือมีข้อมูลส่วนบุคคลอยู่ในความครอบครอง หากหน่วยงานของรัฐประสงค์จะใช้ข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวในรูปแบบดิจิทัลเพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดิน หน่วยงานของรัฐนั้นสามารถขอเชื่อมโยงหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลส่วนบุคคลนั้นจากหน่วยงานของรัฐที่ครอบครองเพื่อนำมาวิเคราะห์หรือประมวลผลได้ แต่ห้ามเปิดเผยต่อสาธารณะและกระทำการใดอันทำให้เจ้าของข้อมูลนั้นได้รับความเสียหาย

๑๖) การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของประชาชน (ร่างมาตรา ๑๖)

กำหนดให้หน่วยงานของรัฐเปิดเผยข้อมูลตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการในรูปแบบดิจิทัลต่อสาธารณะ โดยต้องให้ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้อย่างเสรีโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และสามารถนำไปเผยแพร่ ใช้ประโยชน์ หรือพัฒนาบริการและนวัตกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ได้ ทั้งนี้ มาตรฐานและหลักเกณฑ์การเปิดเผยข้อมูลให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการพัฒนาระบบรัฐบาลดิจิทัลกำหนด ซึ่งต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการเข้าถึงข้อมูล

๑๗) ศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐเพื่อบริการประชาชน (ร่างมาตรา ๑๗)

เพื่ออำนวยความสะดวกในการให้บริการแก่ประชาชนและการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐผ่านระบบดิจิทัล ให้มีศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐในสำนักงาน ทำหน้าที่ในการประสานงานให้หน่วยงานของรัฐจัดส่งหรือเชื่อมโยงข้อมูลตามข้อ ๑๖) และเปิดเผยแก่ประชาชนให้คณะกรรมการพัฒนาระบบรัฐบาลดิจิทัลกำหนดประเภท รูปแบบ และมาตรฐานของข้อมูลที่เปิดเผยแก่ประชาชนโดยศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐ ทั้งนี้ ต้องเป็นแนวทาง และมาตรฐานเดียวกันรวมทั้งสอดคล้องกับหลักการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นสากล

บทสรุป

กฎหมายฉบับนี้มีสาระสำคัญในการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการบริหารราชการแผ่นดิน การจัดทำบริการสาธารณะ และการบูรณาการฐานข้อมูลของหน่วยงานของรัฐเข้าด้วยกัน เพื่อพัฒนาให้เป็นระบบข้อมูลประสิทธิภาพและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ซึ่งจะช่วยในการขับเคลื่อนการปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดินตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญและตามยุทธศาสตร์ชาติ โดยยกระดับการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐจากรูปแบบเดิมไปสู่การดำเนินการและให้บริการผ่านระบบดิจิทัล ทั้งนี้ โดยมีระบบดำเนินการแบบบูรณาการและเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานของรัฐโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมั่นคงและปลอดภัย รวมทั้งยังมีการเปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐผ่านระบบดิจิทัลเพื่อให้การใช้ประโยชน์ในข้อมูลเป็นไปอย่างคุ้มค่า อันจะส่งผลให้การบริหารราชการแผ่นดินและการให้บริการประชาชนของหน่วยงานของรัฐเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว ลดขั้นตอน เปิดเผยและโปร่งใส ประชาชนจะได้รับประโยชน์ทั้งความสะดวกในการรับบริการจากภาครัฐ รวมถึงการที่สามารถตรวจสอบการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐได้ ตลอดจนการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัลยังมีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ ให้มีความเจริญก้าวหน้ามากยิ่งขึ้นด้วย **๑**

ท่านผู้อ่านวารสาร “จุดนิวต์” ผู้ใดมีความประสงค์ต้องการที่จะแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว สามารถเสนอความเห็นได้ โดยผ่านทางเว็บไซต์ ดังนี้

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร	www.parliament.go.th
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา	www.senate.go.th
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	www.krisdika.go.th
สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี	www.cabinet.thaigov.go.th